

Nieuwe Landgoederen State of the Art

Mathieu Derckx, Marinus Kooiman, Vibeke Scheffener

Landgoed De Dodshoorn

Ligging Grolloo, gemeente Aa en Hunze, provincie Drenthe | Oppervlakte 23 ha | Aantal woningen 1 | **Landschapsonwerp** Ank Bleeker en Anneke Nauta landschapsarchitecten, Bennekom | **Tuinontwerp** NoordPeil landschap & stedenbouw, Sneek | **Ontwerp landhuis** Cor Kalfsbeek architectuur, Paterswolde | **Uitvoering** 2004-2008 | **Initiatief** Terra Beheer heeft het landgoed ontwikkeld en aangelegd | **Bronnen** Landgoed De Dodshoorn, Ank Bleeker en Anneke Nauta landschaparchitecten, Bennekom, z.j. Schetsontwerp hoofdgebouw met bijgebouwen Landgoed Dodshoorn, Cor Kalfsbeek, Sibylle Kalfsbeek, Vledder, 2006 | **Informatie** Terra Beheer, Velsersbroek

Context

Het jonge veenontginningsgebied, waarin De Dodshoorn ligt, bestaat uit akker- en weiland. Aan het bebouwingslint tussen de Drentse dorpen Schoonloo en Grolloo staat voornamelijk verspreide agrarische bebouwing. Het gebied grenst aan de naaldbossen van Boswachterij Grolloo.

Landschapsonwerp

Een asymmetrische oprijlaan met eiken vormt de toegang tot het landgoed, dat groten-deels uit bos bestaat. Terzijde van het einde van deze brede oprijlaan ligt het niet-monumentale landhuis. De laan maakt een flauwe knik na de brug over de waterloop, terwijl het huis niet is gesitueerd in de zichtlijn in het verlengde van de laan voor de brug. Daardoor ontstaat een entreeruimte tussen hoofd- en bijgebouwen die men ook wel bij historische buitenplaatsen aantreft.

De verschillende kleinere bouwwerken markeren het landgoed en zorgen voor een gelaagde opbouw. Er ontstaat hierdoor een grote verwevenheid tussen landhuis-ensemble en landgoed. Vanaf het landhuis is een zichtlijn over het water op de kerk van Schoonloo.

Rondom het landhuis ligt het terrein dat intensief beheerd wordt (siertuin, groentetuin, boomgaard, gazons en vijvers). Op enige afstand liggen gemengde loofbossen, weilanden, paardenweiden en ruigten. Er is een baan voor dressuurwedstrijden. Het ontwerp voorziet in een netwerk van wandelpaden dat aansluit op het aangrenzende bos van Staatsbosbeheer.

Architectuur

De compositie van landhuis, bijgebouw en stallen rondom een entreeruimte en naast een binnenplaats vormt één geheel met de brede entreelaan. Het hoofdgebouw bestaat uit een onderbouw en een bovenbouw.

De onderbouw bestaat uit een muur van gebrande baksteen, die de binnenplaats omringt en waarin zich de entree van het gebouw, de stallen en garages bevinden. Dit is het privédomein, dat als parkelement aan twee zijden uitloopt in het landschap. De bovenbouw heeft een opvallende voor-gevel met naar voren springende delen en bestaat uit een zwarte houten gevel en een rieten dak met markante schoorstenen.

Cultuurhistorie

Elementen uit de geologische, natuurlijke en agrarische geschiedenis zijn in het ontwerp geïntegreerd. Het bestaande natuurgebied met plasje, de verbrede waterloop, een pingoruïne (omwalde laagte uit een van de ijstijden), een oude hooimijt en een houtwal vertellen iets over de geschiedenis van het gebied en vergroten hierdoor de aantrekkelijkheid van het landgoed. Een aantal gemet-selde toegangspoorten markeert de scheiding tussen het privéterrein en het openbare deel. Ook staat er een theekoepel op De Dodshoorn. Dergelijke toevoegingen komen ook op historische buitenplaatsen en landgoederen voor.

Natuur

De ecologische verbindingszone tussen Boswachterij Grolloo en het bos op het Drouwenerveld wordt door de aanleg van het landgoed versterkt. Het landgoed bestaat voor een groot gedeelte uit gemengd inheems loofbos. De bosvakken krijgen fraaie randen door de aanplant van een mantelzoomvegetatie. Door menging van boom- en struiksoorten hebben de bossen een grotere ecologische en beleevingswaarde dan de aangrenzende naaldbossen. De bestaande waterloop is verbreed en de oevers zijn flauw afgegraven zodat een interessante natte oevervegetatie ontstaat.

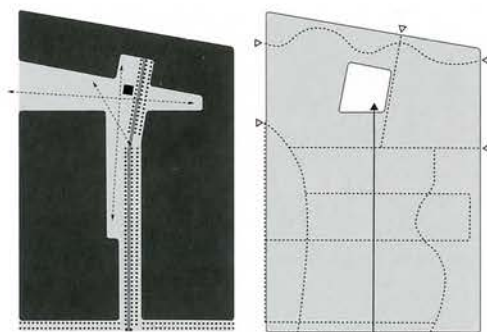
Conclusie

Met name vanwege de eigen identiteit en het integrale ontwerp vervult dit landgoed een voorbeeldfunctie. Het opvallende en informele herenhuis aan het einde van de ruime entreelaan geeft het landgoed allure en eigenheid. Er zijn diverse streekeigen materialen in een eigenzinnige vormtaal gebruikt. Het moderne Nieuwe Landgoed heeft door de samenwerking van opdrachtgever/architect en landschapsarchitecten een ruimtelijke opbouw gekregen waarbij de beplantingsmassa's en de bebouwings-elementen een nieuwe structuur vormen. Het integrale karakter van het ruimtelijk ontwerp en de goede toegankelijkheid vanuit de bestaande bossen betekenen een verrijking voor het landschap. Het landgoed is daarnaast attractief voor paardenliefhebbers.

Locatie

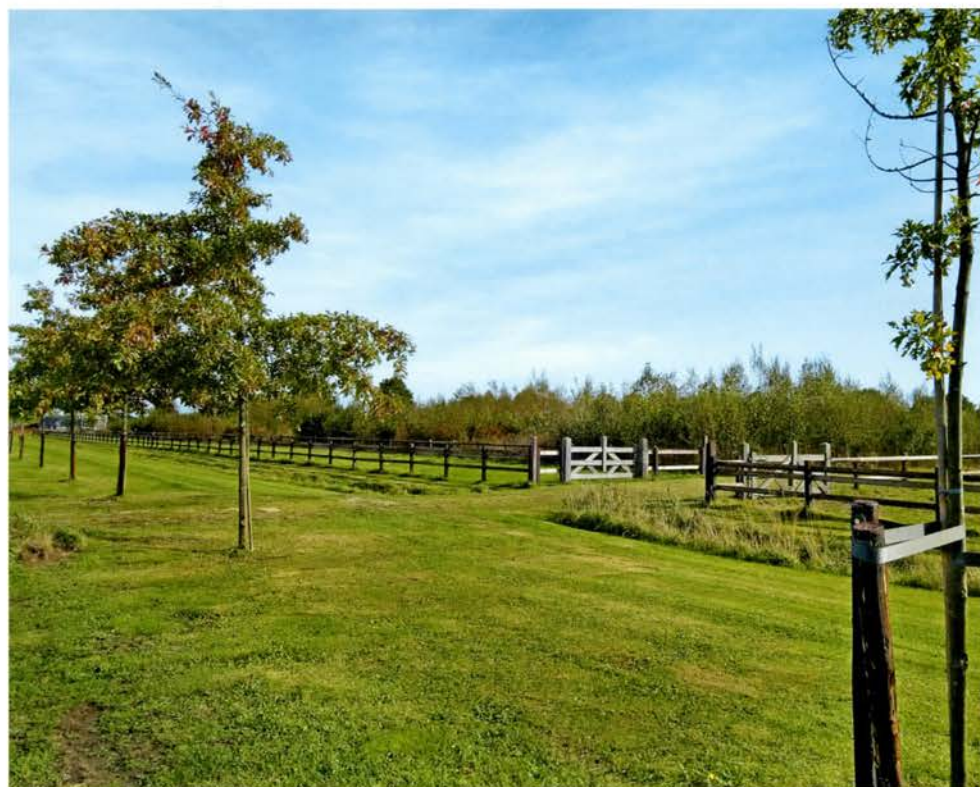

Ruimtelijke opbouw en toegankelijkheid

1 ha

boven landschapontwerp | onder paardenweiden
langs de oprijlaan

binnenplaats | p. 53 landhuis maakt integraal onderdeel uit van de muur rondom het erf

linksboven theekoepel | rechtsboven toegangs-
poort landgoed | linksonder ommuurd erf met
bijgebouwen en informeel herenhuis | rechtsonder

